

Sygn. akt V U 1211/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiallo

Protokolant: star. sekr. sądowy Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku K. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o odstąpienie od określenia zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych

na skutek odwołania K. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 7 października 2016 r.

znak (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od wnioskodawcy na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwotę 3600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt V U 1211/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z 7 października 2016r., znak: (...), określił zaległości K. A. w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej:

- z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od czerwca 2002r. do marca 2005r. w wysokości 11.615,25 zł z odsetkami liczonymi na dzień 6 października 2016r. w wysokości 17 005 zł i kosztami upomnienia w kwocie 8,80 zł;
- z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia 2005r. do marca 2005r. w wysokości 164,47 zł z odsetkami liczonymi na dzień 6 października 2016r. w wysokości 211 zł;
- z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za miesiąc marzec 2005r. w wysokości 35,36 zł z odsetkami liczonymi na dzień 6 października 2016r. w wysokości 46 zł.

W odwołaniu od powyższej decyzji K. A. podniosła, że określone ww. decyzją zaległości składkowe są przedawnione.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu przywołał te same argumenty, co w zaskarżonej decyzji. Wskazał nadto, iż określone zaskarżoną decyzją należności nie uległy przedawnieniu, gdyż wobec odwołującej prowadzone było postępowanie egzekucyjne, w związku z czym bieg terminu przedawnienia został zawieszony co do składek za okresy: 06/2002, 08/2002 – 11/2002, 08/2003 – 11/2003, 02 – 05/2004 na 1 583 dni, a co do składek za okresy: 06/2004 – 08/2004, 10/2004 – 03/2005 na 1 121 dni. Podał dodatkowo, że na podstawie zaskarżonej decyzji dokonano w dniu 21 listopada 2016r. wpisu hipoteki przymusowej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

K. A. (wcześniej: S.) z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej pod nazwą Bar (...) w G. nie regulowała na bieżąco względem ZUS należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W związku z powstałymi zaległościami za okresy: czerwiec 2002r., sierpień 2002r. - listopad 2002r., sierpień 2003r. - listopad 2003r., luty - maj 2004r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych w dniu 19 sierpnia 2004r. wystawił tytuły wykonawcze obejmujące ww. zaległości składkowe i wystawił zajęcia do Banku (...) w G.. Ww. zajęcia doręczone zostały wnioskodawczyni i bankowi 23 sierpnia 2004r. Z powodu braku realizacji ww. zajęcia w dniu 19 stycznia 2005 r. zostały wycofane z Banku (...) i przekierowane do egzekucji do Urzędu Skarbowego w G..

W następstwie dalszego nieregulowania należnych składek przez K. A. organ rentowy w dniu 23 listopada 2005r. wystawił dalsze tytuły wykonawcze, za okresy: czerwiec 2004r. - sierpień 2004r. i październik 2004r. - marzec 2005r. oraz zajęcia do (...) S.A. w L.. Ww. zajęcia zostały doręczone wnioskodawczyni 1 grudnia 2005r., a bankowi 28 listopada 2005r. W dniu 8 czerwca 2006r. ww. zajęcia wycofano z banku z powodu braku realizacji i przekierowano do Urzędu Skarbowego w G..

Postanowieniem z 22 grudnia 2008r. Naczelnik Urzędu Skarbowego w G. umorzył postępowanie egzekucyjne o numerze (...) co do wszystkich ww. zaległości składkowych wnioskodawczyni wskazując w uzasadnieniu, że w toku postępowania stwierdzono brak możliwości prowadzenia skutecznej egzekucji.

Prowadzone postępowanie egzekucyjne zawiesiło bieg okresu przedawnienia składek należnych za okresy: czerwiec 2002r., od sierpnia 2002r. - do listopada 2002r., od sierpnia 2003r. - do listopada 2003r., od lutego - do maja 2004r. - na 4 lata i 4 miesiące (tj.

1 583 dni), a w odniesieniu do składek za okresy: od czerwca 2004r. - do sierpnia 2004r., od października 2004r. - do marca 2005r. - na 3 lata i 21 dni (tj. 1 121 dni).

Decyzją z 7 października 2016r., zaskarżoną w niniejszej sprawie, doręczoną wnioskodawczyni 12 października 2016r., ZUS Oddział w L. określił zaległości K. A. w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej:

- z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od 06.2002 do 03.2005 w wysokości 11 615,25 zł z odsetkami liczonymi na dzień 6 października 2016r. w wysokości 17 005 zł i kosztami upomnienia w kwocie 8,80 zł;
- z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od 01.2005 do 03.2005 w wysokości 164,47 zł z odsetkami liczonymi na dzień 6 października 2016r. w wysokości 211 zł;
- z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za miesiąc 03.2005r. w wysokości 35,36 zł z odsetkami liczonymi na dzień 6 października 2016 r. w wysokości 46 zł.

dowód: - dokumenty z akt ZUS,

- dokumenty z akt egzekucyjnych: tytuły wykonawcze, zajęcia rachunków bankowych,

postanowienie Naczelnika US w G. z 22.12.2008 r.

Po wydaniu zaskarżonej decyzji, organ rentowy w dniu 21 listopada 2016 r. uzyskał wpis hipoteki przymusowej na nieruchomości należącej do wnioskodawczyni, dla której Sąd Rejonowy w Głogowie, Wydział V Ksiąg Wieczystych, prowadzi księgę wieczystą KW nr (...).

dowód: - w aktach ZUS: wniosek o wpis, wypis z KW nr (...)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

W przedmiotowej sprawie wątpliwości nie budziło, że K. A. nie dochowała ciężącego na niej obowiązku uiszczenia należnych składek: na ubezpieczenie społeczne za okres od czerwca 2002r. do marca 2005r. w łącznej kwocie 11 615,25 zł, na ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia 2005r. do marca 2005r. w kwocie 164,47 zł i na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za marzec 2005r. w kwocie 35,36 zł.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się natomiast do ustalenia, czy zaskarżona decyzja z 7 października 2016r. ustalająca wysokość zadłużenia składkowego wnioskodawczyni w jakiegokolwiek części obejmuje należności przedawnione. K. A. zarzuciła bowiem, że określone tą decyzją składki uległy przedawnieniu.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, płatnik składek jest obowiązany według zasad wynikających z przepisów ustawy obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy na ubezpieczenie społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych.

W myśl zaś art. 26 ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (t.jedn.: Dz.U. 2015 r., poz. 613 z późn. zm.) w zw. z art. 31 ww. ustawy systemowej, płatnik składek odpowiada całym swoim majątkiem za zobowiązania powstałe z tytułu nieopłaconych składek.

Przedawnienie zobowiązań składkowych reguluje natomiast przepis art. 24 ust. 4 ustawy systemowej, który na przestrzeni ostatnich 18 lat ulegał zmianom. Zgodnie

z pierwotnym brzmieniem tego przepisu, obowiązującym od dnia 25 listopada 1998r., należności z tytułu składek ulegały przedawnieniu po upływie 5 lat, a w przypadku przerwania biegu przedawnienia, o którym mowa w ust. 5, po upływie 10 lat licząc od dnia,

w którym stały się wymagalne. W myśl ust. 5 - bieg przedawnienia przerywało odroczenie terminu opłacenia należności z tytułu składek, rozłożenie spłaty tych należności na raty

i każda inna czynność zmierzająca do ściągnięcia tych należności, jeżeli o czynności tej został zawiadomiony dłużnik. Ww. przepisy w powyższym kształcie obowiązywały do 31 grudnia 2002r. Od 1 stycznia 2003r. brzmienie ww. przepisów uległo zmianie na mocy przepisów ustawy z 18 grudnia 2002r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz

o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 241, poz. 2074). Zmiana ta polegała przede wszystkim na wydłużeniu terminu przedawnienia składek z 5 do 10 lat. Przepis art. 24 ust. 4 otrzymał następujące brzmienie: należności z tytułu składek przedawniają się po upływie

10 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-5d. Ustępy od

5 do 5d uregulowały kwestię przedawnienia należności składkowych zabezpieczonych hipoteką lub zastawem oraz kwestię zawieszania i przerywania biegu przedawnienia. Ust. 5 określał, że nie ulegają przedawnieniu należności z tytułu składek zabezpieczone hipoteką lub zastawem, jednakże po upływie terminu przedawnienia należności te mogły być egzekwowane tylko z przedmiotu hipoteki lub zastawu do wysokości zaległych składek

i odsetek za zwłokę liczonych do dnia przedawnienia. W myśl ust. 5a - bieg terminu przedawnienia nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu od dnia zawarcia umowy, o której mowa w art. 29 ust. 1a, do dnia terminu płatności odroczonej należności z tytułu składek lub ostatniej raty; w myśl ust. 5b - bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia wszczęcia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego oraz postępowania przed

sądem; w myśl ust. 5c - bieg terminu przedawnienia przerywa ogłoszenie upadłości, a po przerwaniu bieg terminu przedawnienia rozpoczyna się na nowo od dnia następującego po dniu uprawomocnienia się postanowienia o ukończeniu postępowania upadłościowego lub jego umorzeniu; a w myśl ust. 5d - przedawnienie należności z tytułu składek wynikających

z decyzji o odpowiedzialności osoby trzeciej lub następcy prawnego następuje po upływie 5 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym decyzja została wydana.

W odniesieniu do składek na ubezpieczenie zdrowotne kwestię ich przedawnienia przewidywał początkowo przepis art. 28 ust. 2 ustawy z 6 lutego 1997r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz.U. Nr 28, poz. 153), który - obowiązując do 30 czerwca 2004r. - stanowił, że należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne ulegają przedawnieniu z upływem 5 lat, licząc od dnia, w którym składka stała się wymagalna. Ww. przepis uległ zmianie z dniem 1 lipca 2004r., kiedy to termin przedawnienia ww. składek uległ dostosowaniu do terminu przedawnienia obowiązującego dla składek na ubezpieczenia społeczne, tj. wydłużeniu do 10 lat, licząc od dnia, w którym składka stała się wymagalna.

Do składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne (art. 32 ustawy systemowej).

Zgodnie ze stanowiskiem wyrażonym w orzecznictwie Sądu Najwyższego, 10-letni okres przedawnienia przewidziany w zmienionym art. 24 ust. 4 ustawy systemowej znajduje zastosowanie do należności z tytułu składek, które stały się wymagalne przed dniem

1 stycznia 2003r., jeżeli do tej daty nie uległy przedawnieniu według przepisów dotychczasowych (por. uchwałę SN z 8.07.2008r., I UZP 4/08, uchwałę SN z 2.07.2008r.,

II UZP 5/08, wyrok SN z 12.11.2007r., I UK 147/07, wyrok SN z 12.07.2007r., I UK 37/07). Takie samo stanowisko należy odnieść do składek na ubezpieczenie zdrowotne, z tym że

w tym przypadku zmiana przepisu określającego termin przedawnienia tych składek z 5 do 10 lat nastąpiła od 1 lipca 2004r. (patrz: art. 28 ust. 2 ustawy z 6 lutego 1997r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym - Dz.U. Nr 28, poz. 153, a następnie art. 33 ust. 2 ustawy

z 23 stycznia 2003r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym w Narodowym Funduszu Zdrowia - Dz.U. Nr 45, poz. 391) (por. też uchwałę SN z 2.07.2008r., II UZP 5/08).

Przepis art. 24 ust. 4 ustawy systemowej został ponownie znowelizowany ustawą

z 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 232, poz. 1378). Zgodnie z aktualnym brzmieniem powołanego przepisu, należności

z tytułu składek ulegają przedawnieniu po upływie 5 lat, licząc od dnia, w którym stały się wymagalne, z zastrzeżeniem ust. 5-6. Zwrócić jednakże należy uwagę, iż w art. 27 ust. 1 i 2 powołanej ustawy nowelizującej z 16 września 2011r. wprowadzono regulację, zgodnie

z którą, do przedawnienia należności z tytułu składek, którego bieg rozpoczął się przed

1 stycznia 2012r., stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym tą ustawą z tym, że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012r. Jeżeli jednak przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012r. nastąpiłoby zgodnie z przepisami dotychczasowymi wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

W rozpoznawanej sprawie - w ocenie Sądu - żadne z zaległości składowych określonych zaskarżoną decyzją nie uległy przedawnieniu. Składki te dotyczyły okresu od czerwca 2002r. do marca 2005r., z tym że składki na ubezpieczenie zdrowotne - okresu od stycznia 2005r. do marca 2005r., a składki na FP i FGŚP - miesiąca marca 2005r. Jak wskazano wyżej, pierwotnie (tj. od 25 listopada 1998r. do 31 grudnia 2002r.) termin przedawnienia składek na ubezpieczenia społeczne wynosił 5 lat. Jednakże po wydłużeniu tego terminu z 5 do 10 lat, co wynika z powołanej wyżej interpretacji przepisu art. 24 ust. 4 ustawy systemowej po zmianach, jeżeli do dnia 31 grudnia 2002r.

należne składki nie przedawniły się z zastosowaniem ww. 5-letniego okresu przedawnienia, to do ich przedawnienia należało stosować przepis art. 24 ust. 4 ustawy systemowej w brzmieniu nadanym mu od dnia 1 stycznia 2003r., a więc w brzmieniu przywidującym dla tych nieprzedawnionych składek nowy 10-letni termin przedawnienia. I tak, najstarszymi dochodzonymi w niniejszej sprawie przez ZUS składkami są składki za czerwiec 2002r. Skoro składki te, a także składki z okresu do listopada 2002r., nie przedawniły się do

31 grudnia 2002r., to do ich przedawnienia stosować należy 10-letni termin przedawnienia. Do składek wymagalnych od stycznia 2003r. - zgodnie z obowiązującym już po tej dacie zmienionym art. 24 ust. 4 ustawy systemowej - zastosowanie również znajdzie 10-letni termin przedawnienia.

W niniejszej sprawie istotną rolę przy liczeniu terminu przedawnienia składek określonych zaskarżoną decyzją odgrywa dodatkowo zawieszenie biegu tego terminu, które spowodowane było wszczęciem przez organ rentowy postępowania egzekucyjnego. W myśl bowiem art. 24 ust. 5b w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2003r. - bieg terminu przedawnienia zostaje zwieszony od dnia wszczęcia do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego oraz postępowania przed sądem. Redakcja tego przepisu ulegała zmianie i od 1 lipca 2004r. stanowił on, że bieg terminu przedawnienia zostaje zawieszony od dnia podjęcia pierwszej czynności zmierzającej do wyegzekwowania należności z tytułu składek,

o której dłużnik został zawiadomiony, do dnia zakończenia postępowania egzekucyjnego.

W rozpoznawanej sprawie organ rentowy wszczął przeciwko ubezpieczonej dwa postępowania egzekucyjne mające na celu wyegzekwowanie należnych składek. Pierwsze postępowanie -dotyczące zaległości składkowych za okresy: 06/2002, 08/2002 - 11/2002, 08/2003 - 11/2003, 02 - 05/2004, ZUS wszczął wystawiając w dniu 19 sierpnia 2004r. tytuły wykonawcze i zajęcia rachunku bankowego wnioskodawczyni w Banku (...)

w G., które doręczone zostały wnioskodawczyni 23 sierpnia 2004r. Drugie postępowanie - dotyczące nieuregulowanych składek za okresy: 06/2004 - 08/2004 i 10/2004 - 03/2005, organ rentowy wszczął 1 grudnia 2005r. Wtedy to wnioskodawczyni doręczono zajęcia rachunku bankowego w (...) S.A. w L.. Oba ww. postępowania trwały kilka lat i zostały ostatecznie umorzone postanowieniem z 22 grudnia 2008r. Naczelnika Urzędu Skarbowego w G., z powodu braku możliwości prowadzenia skutecznej egzekucji. Ww. postępowania egzekucyjne - w myśl wskazanych wyżej przepisów - zawiesiły bieg okresu przedawnienia składek należnych za okresy: 06/2002, 08/2002 - 11/2002, 08/2003 - 11/2003, 02 - 05/2004 - na 4 lata i 4 miesiące, a w odniesieniu do składek za okresy: 06/2004 - 08/2004, 10/2004 - 03/2005 - na 3 lata i 21 dni.

Mając na uwadze powyższe, zdaniem Sądu, najstarsza z określonych zaskarżoną decyzją składek, tj. składka na ubezpieczenia społeczne za czerwiec 2002r., wymagalna

w dniu 10 lipca 2002r. - przy uwzględnieniu jedynie 10-letniego terminu przedawnienia - uległaby przedawnieniu z upływem 10 lipca 2012r. Jednakże skoro termin przedawnienia tej najstarszej składki uległ zawieszeniu na okres 4 lat i 4 miesięcy prowadzenia postępowania egzekucyjnego, to faktycznie termin przedawnienia tej składki przesunął się na dzień

10 listopada 2016r. Zaskarżona zaś w niniejszej sprawie decyzja wydana została

7 października 2016r., a doręczona wnioskodawczyni 12 października 2016r., a zatem jeszcze przed upływem terminu przedawnienia najstarszej zaległości składkowej. Doręczenie zaś wnioskodawczyni zaskarżonej decyzji po raz kolejny zawiesiło bieg przedawnienia określonych tą decyzją składek. W myśl bowiem art. 24 ust. 5f ustawy systemowej -

w przypadku wydania przez ZUS decyzji ustalającej obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym, podstawę wymiaru składek lub obowiązek opłacania składek na te ubezpieczenia, bieg terminu przedawnienia ulega zawieszeniu od dnia wszczęcia postępowania do dnia, w którym decyzja stała się prawomocna. W ocenie Sądu, również wszystkie pozostałe (późniejsze) zaległości składkowe ujęte w zaskarżonej decyzji nie uległy przedawnieniu - termin bowiem upływu okresu przedawnienia każdej z tych składek (po uwzględnieniu okresu zawieszenia) przypadał po dniu doręczenia K. A. zaskarżonej decyzji. Niczego przy tym nie zmieniła nowelizacja art. 24 ust. 4 ustawy systemowej skracająca termin przedawnienia z 10 do 5 lat. W myśl art. 27 ustawy

z 16 września 2011r. o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. Nr 232, poz. 1378), do przedawnienia należności z tytułu składek, o którym mowa w art. 24 ust. 4 ustawy systemowej, którego bieg rozpoczął się przed dniem 1 stycznia 2012r. (a więc jak w niniejszej sprawie), stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym niniejszą

ustawą, z tym że bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia 1 stycznia 2012r., chyba że przedawnienie rozpoczęte przed dniem 1 stycznia 2012r. nastąpiłoby zgodnie z dotychczasowymi przepisami wcześniej - wówczas przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu.

W rozpoznawanej sprawie przedawnienie składek za okresy od 08/2002r. do 03/2005r. (po uwzględnieniu zawieszenia biegu terminu przedawnienia tych składek) nastąpiłoby kolejno

w datach późniejszych niż dzień 1 stycznia 2017r., a zatem - stosując do tych składek skrócony 5-letni termin przedawnienia liczony od 1 stycznia 2012r. - uznać należało, że składki te przedawnią się z upływem 1 stycznia 2017r. Nowe zatem przepisy dotyczące przedawnienia składek przesunęły co prawda końcowy termin upływu okresu przedawnienia na dzień 1 stycznia 2017r., z korzyścią dla wnioskodawczyni, jednakże - wobec doręczenia wnioskodawczyni zaskarżonej decyzji 12 października 2016r. - nic nie zmieniły w jej sytuacji prawnej i odpowiedzialności za składki określone decyzją. Składki te bowiem okazały się być w całości nieprzedawnione.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie skarżącej jako niezawierające uzasadnionych podstaw. O kosztach zastępstwa procesowego należnych organowi rentowemu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 z późn. zm.) w brzmieniu obowiązującym od 27 października 2016r., ponieważ odwołanie wniesione zostało 10 listopada 2016r., a w.p.s. wynosi 11 816 zł.